

A MUNKA

XI. évfolyam. 30 szám.

Ára 20 fillér

Salgótarján, 1933. július hó 22

A római szerződés.

Hosszu hónapok nehéz munkájának gyümölcsét hozta meg az elmúlt hét: Rómában az európai politikának döntő szerepet vivő négy hatalma: Anglia, Franciaország, Olaszország és Németország aláírta a róluk négyhatalmi egyezménynek nevezett szerződést, amelynek az a hivatása, hogy tiz estendőre biztosítsa Európának ingatlalapon nyugvó békéjét és ezáltal lehetőséget nyújtson a súlyos gazdasági válságból való menekülés keresztlévitelére is.

Az új nemzetközi egyezmény létrejötte szinte kizárólag egy embernek köszönhető. Mussolini, akit bátran nevezhetünk a jelenkor legnagyobb államférfiának, vetette fel az egyezmény gondolatát, ő szerelte le az ellenvetéseket, közelebb hozta egymáshoz a húzódozókat s amikor úgy látszott, hogy terve leírhatatlan akadályokba ütközik, az ő kitartása akkor sem csökkent és most elérte az önzetlen munkának legszebb eredményét, megvalósultnak láthatja kedvenc tervét, az olasz békepolitika fényes bizonyítékát.

A négyhatalmi szerződés, bár Mussolini a siker érdekében kénytelen volt bizonyos engedményeket tenni, lényegében feloldja mindazokat a kérdéseket, amelyek ma leginkább foglalkoztatják a nemzetközi politikát. Ezek közül a kérdések közül különösen három emelhetünk ki, három olyant, amelynek gyakorlati megvalósítása az eddigi sokkal helyesebb irányban alakíthatja át Európa egész arcát.

A három kérdés egyike és számunkra ez a legfontosabb — a békerevizio ügye. Bár a szerződés nem mondja ki a revizio szükségesség voltát, ezt egyelőre nem is lehetett várni, mégis a multhoz képest igen nagy haladást jelent, hogy a népszövetségi alapokmányának a revizio vonatkozó szakaszát magáévá teszi és ennek alapján módosított és tervet nyújt a békeszerződések rendelkezéseinek megváltoztatására. Pár évvel ezelőtt nagy nemzetközi szerződésbe még lehetetlen lett volna ezt belevetni, az idők jele, hogy a merev hajthatatlanság eltűnt és helyébe belátóbb gondolkodás lépett.

Nem kevésbé fontos azonban az is, hogy az egyezmény aláírói kezükbe akarják venni a leszerelés előbbre vitelét is, mert látják, hogy a közvélemény ezt sürgetően követeli és látják, hogy a több mint egy esztendőre Genfben ülősező értekezlet zsákutcába jutott, egy tapodtat sem tud előre haladni ott vesztegel azon a ponton, ahol az értekezlet megnyitásokor volt. Pedig igen sok tennivaló van ezen a téren és ha azt akarják, hogy a tíz éves béke ne csak papíron maradjon, itt kell megfogni a dolgokat s a hadseregnek és puszítóeszközök csökkentésével kell megakadályozni az összetűzések lehetőségét, mert egy második világháborús az emberiségre végzetes lenne.

A harmadik nagy megoldandó kérdés pedig a gazdasági ügyek rendezése. A londoni világ gazdasági értekezlet, épügy mint a Goni, családost hozott, úgy látszik, nem tudja beváltani a hozzáfűzött reményeket. A sokat hozgatott együttműködés eddig nem tudott kialakulni, elsősorban a különös feltételek miatt. A négy hatalmi szerződésnek ezért ezen a téren is hivatásai vannak, hiszen maga mondja, hogy törekedni fog a közös munkára.

Jól tudjuk, hogy a szerződés csupán keret, amelynek betöltése szeliden mosolygó fekete ruhás nénik a népviselet ezer árnyalatú színeiben, papjakkal, jegyzőkönyvekkel, tanítóikkal, hogy az első Isten mindeneket megszentelő színe előtt áhítatos megállással, zajos tünemény nélkül, az igazság caló mérlegével döntenek a magyar falu népének színe-javán azok fölött, akik a legnagyobb elismerésre méltóak s kivívják a szellemi ütközetben és mérkőzésben a legkiválóbb nevet.

Azért örömezemek kimondhatatlanul ennek a napnak, mert érzem, hogy a győzők egy új hajnal derengésének előkészítő sugarai, ha hazatérve elmondhatják maguknak „most érzem, hogy több ember vagyok, mint tegnap voltam.”

Nagy szent ügyünk a népművelés. Mert nincs távolról sem egészen tudatos birtokunkban az a sok-sok kincs, érték, gyönyör, gyémánt, amely a falu népe között rejlik.

Sokat kell még a megművelésén dolgozni és okoskodni.

Egy van csak, amit róla egészen bizonyosan tudunk és ez az, hogy ezen a szigeten dől el a mi boldogságunk, vagy boldogtalanságunk életünk és halálunk.

Semmiel sem lehet felmérni tehát azt, hogy milyen nagy ügyünk ez nekünk. Ezt a fontosges nemzetnevelő érték-kereső munkát végzik a falun a papok, jegyzők és tanítók.

Igen a tanító.

A hálát és üjjonás érzete tölti be szívemet, annak minden vércseppjét, ami-

még a jövő feladata, nagy és nehéz feladat. Fontosságából és jelentőségéből azonban ez a tény nem von le semmit, mert a fejlődés jó uton látszik haladni és bizunk abban, hogy amint Mussolininek ebben a

szerződésben sikerült összehoznia az egymással szembenállókat, úgy ezt az egybehangoltságot a jövő munkáira is sikerüljön fog megőrizni. És ez lesz az ő fáradozásainak legszebb jutalma.

Kikövezték Salgótarján főutcáját.

A mult hétfőn a képviselőházi szocialista szónok beszéde közben Büchler József „elvtárs” felhívta, hogy a Salgótarjáni főutcat kikövezték, hogy azon Sztranyavszky Sándor kényelmesebben járhasson.

Tényleg igaz, hogy kikövezték. Tényleg igaz, hogy a város inségmunkája kívánta, de a közlekedés szükséglete is és a lököződő nagyforgalom, hogy ezt az utat kikövezzék. Igaz az is, hogy ezen az uton sokot képviselőnk is járni, hogy Salgótarjánban új kövezéseknek, új inségmunkáknak lehetőségeiről tanácskozzék.

Nem elunk, de nincs arra szükség, hogy képviselőnk a közbeszólás rejtel gyanujától megvédjék, de mégis megálunk egy pillanatra ennél a kövezésnél, amely nem egyéb, mint a minden áron való megkövezésnek egyik hitvány, hátulról dobolt kavicsdarabja.

Csak izelítő ez abból a harcmodorból, amelyet sajnos nemcsak a szocialdemokrata párt, de az úgynevezett polgári ellenzék is oly szívesen használ fel. Mindegy, hogy igaz-e amit állít, mindegy, hogy rágalomk dőne ömlik-e ki egy-egy mondat, vagy hordó tetejéről tartott szavaltat zsílippen a hálás és szenczióra éhes hallgatóság füleibe — a fő hogy üssön, sohasem egyenesen, sohasem szembe, csak oldalról, hátulról, sandán, orvul.

A magyar politika rákfenéje, hogy nem tud az ideális küzdelem terén maradni, hanem a leglehetelebb indulat által összehozott csapatok használatát fel sokszor politikai pártok kereteit, hogy egyéni hiúságukat szolgálják, vagy személyi ellenszenvüket kielégítsék. Elég egy ut kövezésének elmaradása, egy néhány árverés meg nem akadályozása, egy nem sikerült állásbajutalás és kész a politikai összefogás, a nép félvezetése, az adomáról lerontása, a legjobb szándéku, legtisztább gondolkozású vezető egyéniség hátbatámadása.

Ennek a kerületnek elég jutott ebből a kísérletekből. Minden ellenséges roham, mondják a legerősebb hadállás ellen intézték. Képviselőnk ellen is minden megkísérelt. Minden választási alkalmával kétségbeesett rágalmozás és nyelvtölgötés lavinája indult meg a munka és munkásság nevében az ellen a férfi ellen, aki a megtestesült fáradhatatlan munka és aki egymaga többet tett a salgótarjáni munkásság érdekében, mint nagyhangú ellenfeleinek egész politikai tábora együttvéve. A választási körökben pedig minden egzisztenciát kereső egyén úgy érzi, hogy csak Salgótarjánban lehet új pártalakításokra teretnyomot találni s ezzel érvényesülést, esetleg megélhetést teremteni.

Itt nem veszik észre a kísérletezők, gyanúsító és akarnokok, hogy Salgótarjánban nem terem számukra babér? Nem látják, hogy hiába gründolnak politikai pártokat és hiába ergetik fel a képviselőház közbeszólásaiban gyanú-röppentyűket, Salgótarján büszkeségét, bizalmát nem tudják megintani. Ezek és ezek sietnek, mint a Nemzeti Egység Pártjának alakítása is mutatja az első szóra, az első intére, hogy az építés, a munkateremtés politikáját s az ezt művelő képviselőnek személyét teljes meggyőződéssel kövessék.

Mi bizony azt szeretnénk ha kiköveznék Aszódon és Hatvanon át Budapesttől Salgótarjániig az egész országot, utat, nemcsak azért mert ez munkalkalmat jelentene sok ezer munkásnének, de azért is, hogy Sztranyavszky könnyebben járhasson újat Salgótarjánba, mert ez az ut Büchler „elvtárs”, mindegy a bátorság, becslés és bölcsesség utja!

S. I.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

A „MUNKA” TÁRCAJA

Rákóczi városában a jó palócok között.

Szécsény, 1933. június hó.

Éppen rózsanyílás ideje van. Szép-lételen színek mosolyognak rém ahova csak néz és a tavasz játszó szellő üdítő illatában fűrészték idegeimet.

Idejöttöm a kurucvilág egyik legnevezetesebb városába Nógrádszécsénybe, hogy a szécsényi járás falvaiból és községeiből „szellemi tornára” gyűlt magyar testvéreimnek a lelki szépségeiben gyönyörködhessem, hogy kezét kézbe téve szemtel-szembe merítve, váltsak léleküznetet azokkal, akik ünnepvé magasztosítják a mai napot, amidőn nemes Nógrád vármegye törvényhatóságának s Iskolánkülvli Népművelési Bizottságának rendeletére járási népművelési napot tartanak.

S eljönnek a falvak csendes világából mindazok, akik odahaza kitüntek, tehetséget csillogtattak meg a magyar dal szolgálatában, a magyar költészet remekeinek előadásában, a magyar zenének kedvelésében a nép sorai között fel-fel zengő különböző hangszereken.

S eljönnek mindazok, akik otthon apró kis emberköpükben a jövődő Magyarország virágos kertjének a legszebb, legerősebb és legékezősebb lélekpalántát nevelték.

Itt lesznek a Palócöld pompás legényei, pirosarcu leányai, őszfűtű férfai,

dön úgy együtt látom a falu népét, vezetőivel az egyház, a tanúgy és a közigazgatás képviselőivel ünnepi meghatoltással egymás szemébe nézve s az áhítatos némaságban olvassuk ki egymás lelkéből a jobbra való törekvéseket, a szebb magyar hajnal felé való céltudatos menetelést.

Jón a falu népe szakadatlan hosszú kocsisorban. Mosoly, nőta, árvalányhaj, vidámság, kacagás, csupa tavaszi titiz.

A szemlélők és fogadók lelkének rejtel mélységeiben közlekedő áramok indulnak meg amelyek törve, forrva, tisztítva, emelve járnak be belső világuk valamennyi zeg-zugát és kiugratnak belőle minden örömet, talpra állítanak benne minden gondolatot, képességet. Önkéntlenül is érezzük, hogy erő és hatalom vagyunk, amiért a minket szerető Istennek nem tudunk elegendő hála adni.

Rákóczi templomában, amelyben Magyarország boldogságát írádtkozott, a szécsényi lerences barokk 7 évszázados megsejtelt kolostora felől megkondult a harang.

Biml! biml! Biml! biml!

Imára hívja a falu népét! Az én szívemen mintha azt muzsikálna keresztül:

„Nem vesezt el Magyarország [sohasem, sohasem

Nem engedti, nem törheti [az Isten, az Isten.”

S ha bensőnk világában önönmagunk előtt is voltak Robinson szigetek, úgy ezek is megteltek a föltámadás szent

igazságának viharos erejével, amikor jöttek a magyar faluk palócái ajkukon a dallal:

„Hogy is tudna csókot adni [seh bakának
Magyar legény illik már a [magyar lánynak.”

S a délelőtti napfényben, mintha Rákóczi, Bercsényi, Bezerédi kacagányos kurucait láttam volna, amikor egyik-másik levele dalias, dölceg egyenruhás alakja tűnt fel előttem.

Engedtem, folyjanak a könnyeim! Ki kellett áradnia.

Ily izzó, tüzes lelkesedés hatalmas ereje csak akkor jászolt velem, amikor először kapcsolódott a szívembe a magyar történelem vérforráló himnusza az hogy „Kossuth Lajos azt üzenete...”

Biml! biml! Biml! biml! zúgott a barátok tornyában az ércmuzsika s nem-sokára belekapcsolódott, erősítette, mélyítette a „szívek glóriájának imáját a szécsényi evangélikusok templomának ércnyelve is.

Jöjjetek! Imádkozzatok! Itt ahol mi beszélünk, itt a mennyek országa a földön. Itt fohászodjatok! Itt minden reményeitek hitté magasztosulnak.

A járási ünnep elnöke és látendője Kacsóviks Sándor, Szécsénynek és a közigazgatása alá tartozó falvaknak közszeretelben álló főszolgabírája volt. Nincs a kerületben senki, aki jobban ismerne a népet és annak nevelését.

At van hatva attól a gondolatától, hogy a nemzeti kultúra jövője a művelk

gyaknak különös értéket kölcsönöz az, hogy ezeket megvásárolni sehol nem lehet, ezeket kizárólag a nemes-célú mérkőzés tagjai részére készítette a Bátor-tíri nevet viselő helybeli zászlóalj tisztikara. A mérkőzés, tekintve a két óriás rivális, de nemes versenyt folytató csapatot, bizonyára nagyon látogatott lesz, s erre ezután is felhívjuk a város közönségének szíves figyelmét.

Rónai Gyula hazánk fia tudományos munkásságának elismerése. Többször hírt adtunk már arról a mély buvárokodásra válló és nagy eredményeket felmutató munkálkodásáról, amelyet az inásói születésű bányászveréből származó hazánk fia a vasuti szakirodalom és a járműszerkesztés gyakorlati problémáinak megoldásánál felmutatott Rónai Gyula gépészmérnök, államvasuti főfelügyelő a MÁV járműszerkesztési osztály főnöke nem elégszik meg hivatalának mintaszerű ellátásával, hanem módot és alkalmat talál, hogy évről-évre a külföldi szak halgatóság és olvasókörökön szülő előtti előadásával becsületet szerezzen a magyar gépészmérnök képességeinek. A napokban a Vasuti és Közlekedési Közlöny előkelő hasábjain kapunk hírt Rónai Gyula legújabb sikereiről. A „Verein Mitteleuropäischer Eisenbahnverwaltungen” vezetősége az egyet halgatósata alapján nyilvános verseny pályázatot hirdetett a) oly találmányokra, vagy tökéletesítésekre, amelyek a vasutak számára jelentékeny hasznokat hajtának, b) e vasutakkal kapcsolatos kiemelkedőbb értékű szakirodalmi munkákra. A kitűzött pályadíjak együttes értéke 30.000 márka, az egyes pályadíjak értéke 1500—7500 márka. A pályázati feltételek szerint csak oly találmányokkal és tökéletesítésekkel, illetve szakirodalmi munkákkal lehet résztvenni, melyek megvalósítása vagy kipróbálása, illetve megjelenése 1926. április 1. és 1932. március 31. közötti időre esik. Rónai Gyula főfelügyelőt a „Mitteleuropäische Eisenbahnverwaltung” illetékes bizottsága egy elméleti és egy gyakorlati társ pályamunkájáról pályadíj nyertesnek minősítette s mindkét pályamunkát 2000—2000 márka jutalomban részesítette. Rónai Gyula főfelügyelőnek a vasuti járművek futóműveinek geometriájáról szóló tanulmányát az „Organ” 1929. évi, külön a magyar vasutakat ismertető „Fachheft Ungarn” kiadása teljes egészében közli. Ezzel a tanulmánnyal nyerte Rónai főfelügyelő az egyik elméleti pályadíjat. A személyközi ájtárú védőfalainak fellépésének a gyakorlatnak eddig meg nem oldott problémáját oldotta meg Rónai Gyula és társa szerkezete, melyet a né-

Gömbös Gyula miniszterelnök feleségének halálozásához.

Egyaránt megdöbbentő és épen olyan tragikus a szép fiatal nagyszony hirtelen halála, melyet mélységes gyászba borította hűségese férjét és családját, sőt az ország számtalan melegen érző magyar asszonyának szívét is. Mely részvét tölti el az egész országot, hogy férjének hatalmas tevékenysége derekán ragadta el mellőle a sors a hű élettársát és munkatársát. Mert munkatársa volt férjének a szó legnemesebb értelmében.

E sorok írója abban a szerencsében részesült, hogy ez utóbbi házasságának első idejében ismerte meg őt, amikor férje még államtitkár sem volt — a fővárosi lapok tévednek — és közvetlen eszmecserét folytatott vele arról a magas szellemi munkáról, melyet férje mellett kezdettől fogva folytatott. Állhatatosan és szívóssággal küzdött minden felőrgáló eszmével szemben, tollal, külföldi összeköttetésekkel és már akkor, ebben a szép munkájában az a nemzeti egység volt vezető csillaga, mely férjének ideáljai volt és amelyet most a hatalom polcán meg akar és ha — a Magyarok Istene segít neki — meg is fog valósilani.

Roppant nagy és megleszített munka ez, mely a fiatal nagyszonyt — a szép magyar történelmi név viselőjét — letörte és a találokos után két évvel súlyos betegé tette. Betegségét hősiesen viselte és tovább is nagy férjéhez és rendeltetéséhez méltóan igyekezett buzgó és hű munkatárs, segítőlars lenni.

Sajnos a kegyetlen sors véget vetett szép, céltudatos életének és nem engedte megérnie azt, hogy férje hazafias rendeltetésének eredményében gyönyörködhessen és győzelméből a maga részét is kivehesse.

A magyarok Istene adja meg neki jutalmul azt, hogy ebben a győzelemben a Magasságból gyönyörködhessen.

Úgy legyen!

K.

metalföldi vasutak 140, a svájci szövetségi és a belga államvasutak mintegy 50—50 és a MÁV szintén mintegy 50 személykocsijánál alkalmazták is. A két pályadíj odaítélése egy oly pályázatban,

gasztosítani, hogy az abból kilendülő erők idekössenek mindenkit a Hazához, őseink szent hitéhez. Ha ezek a lendületes protuberanciák mindenütt kitörnek a magyar szívekéből, akkor lesz Nagy-magyarország.

Dr. Abt Alfréd járási tisztiorvos a gyermekgondosáról tartott előadást s beszámolt a gyermekgondozási verseny eredményéről. 7 fiut és 2 leányt tekintetve s ezek közül Gyebrár Ferencné Rigó Mária ludányi földműves neje 5 hónapos fíu gyermekét, Végé Lajosné Berta Irén szécsényhalási földműves asszony 11 hónapos fíu gyermekét jutalmazta oklevéllel. A többiekkel dícsértettel és pénzzel.

A virágzeretel verseny is, a községek jelentései s beküldött fényképfelvételei alapján megjejtett. Ezek nyertes 5 pályázó közül Kovács István földműves Nógrádszalka, Mohay Istvánné bányamester neje Etesen lettek díjazva.

A záróbeszédet Kacsovics Sándor mondotta. Ő osztotta ki a jutalmakat, a díszleveleket. A nemzeti nagyság elsőrangú munkásai a tanítók, akik a nép intelligenciájának, lelki és erkölcsi tartalmának emelésén fáradoznak. Legyenek áldottak úgy ők, mint azok, akiket neveinek, hogy a messi és a közeli jövőben a népművelési napokon munkájuk gyümölcsében örömet találhassunk.

Az etesi bányászdalárda énekelte a Nemzeti Hivallást s a jó palócok visszatértek falvaikba.

Rákóczi városa ismét csendes lett, mint amily csendes a 7 évszázados kastorlos folyója az alkonyi csöndben.

Itt állók a sötétedő utcán. Eltűnődöm a látottak és hallottak felett. S boldogan állapítom meg, hogy szép volt... Vadviktor Béla.

mely nemzetközi és melyben összesen 16 pályamunka lett díjnyertes, örömmel tölti el minden magyar mérnök szívét, de úgy érezzük, hogy az inásói erdők láai alól, a szülőföld búszeke és boldog üdvözlését is szeretettel kell tolmácsolnunk a régi haza lapjának hasábjairól. Lehet, hogy Rónai Gyula szívének, aki mindig kitért minden ünnepeketől, ez mindennél többet fog jelenteni.

A szentkúti záradoklat holnap, vasárnap reggel 7/5-kor indul a Szt. Ferenc-rendi plébánia kápolnájától a nagyállomásra, ahonnan 7/6 órakor indul a vonat Nagybátonyba. Vissza 8.6.20 perckor indul Nagybátonyból a vonat.

Halálós szerencsétlenség. A Menház-u. 32 sz. házba Révay István acélgyári munkás kuttisztítás céljából lezsal a kutba, ahonnan homokos vízzel telt vedret húzta fel Gyurcsik János acélgyári munkás, aki a vedret a biztos kapcsolóval elzart erős kötéltől a kut felett vette le s a súlyos veder kicsúszott a kezéből, és a kutbanlévő Révay István fejére zuhant, s lejtést szétzúzta, azonnal agyonütölte. A szerencsétlen ember 35 éves volt, 3 gyermeke maradt. A rendőrség fogja tisztázni a felelősség szempontjából a súlyos szerencsétlenség körülményeit.

Tűzoltótanfolyam. F. hó 2-től 16-ig tartott a vármegyei tűzoltószövetség rendezésében a tűzoltótanfolyam, amelyen a vármegye községeiből 34 tűzoltó, a helybeli kerékpáros zászlóaljtól és a helybeli határőrszázalóitól 4 alistszt nyert kiképzést. Kemény és nagy kitaratást, lelkiismeretes buzgalmat kívánt az a munka, amit magukra vállaltak úgy az előadók, mint a halgatók, akik nemcsak váltalták, de végre is hajtották a nehéz munkát. Ezt bizonyította a 16-án tartott elméleti és gyakorlati vizsga, amelynek eredménye mellán ragadta elismerésre Dr. Marinovits ny. államtitkár, szövetségi ügyv. elnököt, aki mint elnök vezette a vizsgálatokat. A tanfolyam tartama alatt a halgatók a helybeli gyárakban tettek tanulmányutakat, ahol elsősorban a tűzrendészet berendezéseket tanulmányoztak. Városunk rövid idő alatt nagy fejlődéstől, szép környékétől, valamint az itt tapasztalt figyelmes és magyaros vendégszeretettől elragadtatott halgatók a

f. hó 16-án d. u. tartott majálison bucsuztak el városunktól.

Polgári iskolánk 30 éves jubileuma.

Az 1932/33 iskolai évről számol be Dörner Géza igazgató az értesítőben. Vezető helyen Egr Endre tanár írja le a polgári iskola alapításának változatos és hihetetlen előzményeit, akadályait. A Pató Pálak lassúsága, kényelme jellemzi azon idők állapotait. Szinte megdöbbentő, hogy ezen — már akkor is — nagylontosságu ipari centrum, 16 vasuti vonal mellett fekvése dacára sem tudott középiskolához jutni, illetve talán nem igyekezett kellő súlytal képviselni ezt a fontos kulturális és gazdasági szempontot.

A község nem tudta a hatalmas vállalatokkal és egyes „vezér városatyákkal” szemben diadalra jutni közegfejlesztési programját — Hagyjuk azonban a régmúlt idők patriarchális viszonyainak feszegetését, van elég feszegetni való a jelenlegi „szociális, demokratikus” világ megnyilatkozásaiban, alkotásaiban.

A nyitott szemmel járók sok-sok jogos, igazságos és szerleletjes kritikája is elnémet a hatalmas és leküzdhetetlennek látszó akadályok láttára.

Ezen kis cikknek keretében azonban nem akarunk más térer kalandozni, mint azt a címben jelezük. (Rátérünk később legalább egy-két bántó körülményre: egy iskolának, mint munkás viszonyainak stb. illetőleg.)

Örülünk annak, hogy a jószellemű, szigorú és pártatlan igazságot szolgáló polgári iskola immár 30 esztendő.

Egy szép várost alkothatna az a tábor, amelynek különféle tagjai ezen iskolába jártak.

Hány ezer embernek ez az iskolai végzettség biztosított listessége kenyerrel, nem egyszer tudományos pályákon is. Ma már nélkülözhetetlen a kereskedői, ipari pályákon is az a képesítés, melyet gyakorlati tárgyaival nyújt ezen intézmény.

Mi salgótarjáni szülők szeretettel köszöntjük a jubiláló iskolát megtejesítő agilis, értékes tanári kart, élükön Dörner igazgatóval s gratulálunk ahhoz a szép és eredményes teljesítményhez, melyről oly kedves és tiszta képet nyújt a tartalmas 1932/33. évi értesítő.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Mezőgazdasági és ipari hírek

(A m. kir. Külkereskedelmi Hivatal közleményei)

Romániában a buzavetetés a rossz idő miatt igen sokat szenvednek. A hideg idő is sokat ártott. Az ország minden részéből érkező rossz jelentések érkeznek. A rozsda pusztításai meghaladják a múltévi károkat. Ilyen körülmények között az eredmény siralmas lesz és minőségileg is sávány. A tengeri nagyon elmaradt.

Állattivótlónak állása. Julius 9-től 15-ig terjedő időben a következő állatszallítványok hagyták el az országot: Marakereszturon keresztűl Olaszországba 46 vg. 520 db. hizott ökröt, 11 vg. 143 db. tehent, 9 vg. 131 db. növendék marhát szállítottunk. Sopronon keresztűl Ausztriába 92 vg. marhát, 38 db. lovat, 421 db. sertést, Németországba 89 db. lovat exportáltunk. Julius 10-től 16-ig terjedő időben Ausztriába 31 használati, 137 db. vágó, Németországba 296 db. használati, Franciaországba 36 db. vágó, összesen 327 db. használati, 173 db. vágó, együttesen 500 db. lovat exportáltunk.

Kanadában az idei terméseredményeket magánbecslések szerint igen kedvezőtlenül ítélik meg. A Prárie-tartományok idei buzatermését 289 millió bushellre teszik a múltévi 403 bushellhez és az 1931 évi 301 millió bushellhez szemben.

A Csechlovák gabonaszindikátus meghosszabbítása. A Csechlovák gabonaszindikátus működésének határideje f. hó 31-én lejár és annak meghosszabbítására vonatkozó tárgyalások még nem nyertek befejezést. A szindikátus cél-szerűségét és szükségességét általában elismerik, ellenzik azonban illetékességének kiterjesztését különösen olyan irányban, hogy a szindikátus maga fejtsen ki kereskedelmi tevékenységet. Ebben az esetben annak jelenlegi törvényes formáját meg kellene változtatni, ami a gabonaüzlet monopolizálásra vezetne, ez ellen pedig a kereskedelem, valamint a termékek egy része is határozottan állást foglal.

Ennélfogva a szindikátus működési idejének prolongálása előreláthatólag különösebb változtatások nélkül fog a kormány részéről megtörténni.

Salgótarjánban az aratás megkezdődött, a szem igen szép. Mivel a vetések tulnyomóan ritkák, a termés közepesnek ígérkezik, a minőség azonban igen jó. A kaposok és ipari növények a kedvező időjárás folytán szépen fejlődnek.

Oroszországban az előzetes hivatalos jelentések szerint a július 10-én befejezett tavaszi kampány szerint a szovjetunió területén 931 millió ha területet vettek művelés alá, ami a vetéster 98 %-ának teljesítését jelenti. A múltévben 967 millió ha volt a bevetett terület, az idén tehát 36 millió hárál kevesebb a bevetett terület. A főgabonatermő vidékek közül csak a középső Volga-vidék és Nyugat-szibéria hajította végre teljes egészében a vetési tervet, míg a többi fontos vidék, mint Ukrajna, a feketevidék, Északkaukázus és az alsó Volga-vidék messze elmaradtak a kitűzött terv mögött. A 931 millió ha területből a szovjetbirtokok 1102 millió (előző évben 1102 millió) há-t, a kollektív gazdaságok 6817 millió (667 millió) há-t, a kulakok 1263 (2895) millió há-t vetettek be. Ily módon tehát a szovjetgazdaságok a tervet 96%-kal haladták túl és az előirányzatnak 85%-át hajtották végre, míg a kulakok mindössze 77%-át művelték meg a megállapított területeknek.

KABANOK
WEEK-END HÁZAK
BERENDEZÉSÉNEK SZÜK
SÉGE MÍR JO ÁRÁNY 4-13

86
RÉGIÓ
RÓMAI
RÖZSÍTÉS
497-48

7016

Orion-rádió

Mind a három dalegyesület sok lapot kapott. A tetszésnek eme viharos szépegeben, tüntető orgonázásában állott fel Mráz György kerületi esperes, sóshartyáni plébános a környék közkeletv szónoka s méltata a népművelésnek jelenlőségét. Izzó hazaszeretettől, mely vallásosságától, lángoló irredentizmustól átszótt cicerói ékeszőlőssének minden gondolata, termékenyítőleg hatott kicsinyek, nagyokra egyaránt.

Korunknak legnagyobb bűnét a cinizmust osztorzi, amelyet sokan szeretnének belevezetni az ifjúságba, mert ez kiűli lelkeiből azt, ami felemelhetné a szellemet. Mi a szellemet akarjuk felma-

A váltószékony időjárás e nyáron gyakran szerezte meglepetést a strandolóknak és a week-endezőknak. A hétvégi pihenés és szórakozás örömeit sokszor megavarta az esőre, vagy buvára fordult idő. Ezen ezért, akik a week-endet jól akarják tölteni kabinjukat, week-end házukat felzárkolt rádióval is. Ahol rádió van, ott senki sem unkozik, mert a rádiós derült időben egy oly kellemes szórakozást nyújt, mint akkor, ha esik az eső. A bevált 2-1 lámpás, négygólusú hangszóróval egybeépített 7010-es Orion rádió zembere helyezéséhez, legelőbb helyen, a beépített házban antenna megfelelő jó vételi biztosít, tehát felszerelés külön rátehető nem igényel. A 7010-es Orion rádió 86 pengős árába tűz havi részletfizetés, bármely rádiókereskedőnél megvásárolható.

Zagynapálván a frontharcos szervezők a bányakaszinóban minden hó első szombat estjén hivatalos órát tart.

A „Gerle 13” repülőgép Karancsokszében. A magyar sportrepülés egyik büszkesége a híres „Gerle 13” repülőgép Karancsokszében járt f. hó 15-én, ahová két előkelő utast hozott a gép... Már korá reggel gyülekezni kezdett a falu népe a repülőgépnek kivetelt rétet egyik oldalán, hogy szemtanuja lehessen a nagy eseménynek... Mert repülőgép még nem szállott le Karancsokszében. Egy kiterített ponyva a zöldelő rétet közepén, s egy jó csomó szalma helyezte azt a helyet, ahol a repülőgép le fog szállani. (A szalmaszomszám azért kellett, hogy annak felszálló füstje jelezze a szél irányát, amelyet lezállásnál a pilótának tudnia kell). Kb. 9 óra körül hallhatóvá vált a gép berregése, majd pár pillanat múlva látható volt a piros szárnyu, ezüstös tarkizott repülőgép, melynek vezetője a kitűnő pilóta, Bánhidy Antal a Földközi-tenger körülrepülője volt, ki „Gerle 13” repülőgépet tervezte is, mint a sportrepülőket mérnöke. Mint utas érkezett a repülőgépén — akitől az egész repülőgép kirándulás gondolata származik — Tabody Tibor országgyűlési képviselő, máltai lovag, az ő kedves akadémus falujába, hogy Horváth László plébánosnál baráti látogatást tegyen. Az aratás sűrűs munkálatai dacára azt lehet mondani az egész falu ott volt, hogy a takaros alig 4 mázsányi repülőgépet megtekintse, majd regénylátott kedves ismerősként köszöntse a falujából származó Tabody képviselőt, midőn az Bánhidy pilótával együtt estefelé utaztak s ellőtt Budapest irányában a felhők között.

Nemzetközi futballmérkőzés Karancsokszében. Vasárnap 16-án az előző napi repülőgép-esemény után ismét akadt „lesnyli való”-juk a jó kieszneknek. Cseh megszállott területeiről egy futballcsapat jött át ide mérkőzésre. Csupa derék magyar gyerek, akiket meg semmit tudott rontani a cseh nevelés. Bizony csak olyan lelkesen énekeltek ők a mi leventéinkkel együtt hogy „Krasznahorka büszke vára...” meg hogy... nem kell ahhoz szurony se golyó... mintha csak innen a karancsokstóvból valók lennének. A mérkőzésre előtt odaadott a falu papja és jegyzője is. Mint magyárokat szeretettel köszöntötték őket kezben, meg ők biztosítottak bennünk arról, hogy a határok a vérségi kapcsolat nem léphetik szét. Hej, hej! De ha soká tart ez így, mégis másképpen szól majd odaát a nola.

HIRDESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban.

Külkereskedelmi mérlegünk az elmúlt fél évben kiviteki többletet mutat. Az ország külkereskedelmi forgalmának június havi adatai igazolják azt a tudományos megállapítást, hogy a gazdasági helyzetünk javulóban van. Ez elsősorban a kormányzat céltudatos gazdaságpolitikájának köszönhető, amely minden erővel agrárkivitelünk fokozására és kereskedelmi mérlegünk aktiválására törekszik. A mérleg jelenlegi javulását a behozatal visszaesése és a kivitel fokozatos emelkedése idézte elő. Kiviteki cikkek közül legnagyobb mértékben a vágó- és igazsálatok exportja emelkedett. Szarvasmarhából 22, sertésből pedig 17 millió pengő értékű baromlit, 24 millió értékű tengerit, 13 millió értékű rozsozt és 1 millió pengő értékű baromlit. Az iparcikkek közül csupán villamosgépekben volt nagyobb exportunk 18 millió pengő. Főbb kiviteki cikkek között még a tojás, máltás és kikészített bér szerepeltek az elmúlt hónapban nagyobb tételekben.

Jamboree hírek.

Megjelentek a Jamboree bélyegek. Julius 10-től kezdve működésbe lépett a gödöllői Jamboree postahivatal, ahol először használták a szép Jamboree bélyegeket. A posta első napja főleg az által telt el, hogy a cserkész bélyeggyűjtők által a táborparancsnoksághoz intézett kéréseket intézték el, melynek során nagyon sok levél ment ki. A címzetek között volt lord Baden-Povel, a világ főcserkésze is.

Henk Kinsin Chen shanghai cserkészszíntest a kínai cserkésztest nevében azzal a kéréssel fordult a Jamboree táborparancsnoksághoz, hogy mivel a mostani háborús állapotok akadályozzák a kínai cserkészeket a Jamboreen való részvételben, engedjék meg egy általa fogalmazott, igen érdekes levélnek a világ összes cserkészei előtt való felolvasását a Jamboreen, melyben részletesen megmagyarázza helyzetüket. A táborparancsnokság úgy határozott, hogy a levelet a tábori Magyar Cserkésztest teljes egészében közölteti.

A hangos tábori híradónak a Jamboreen a következők lesz az általános műsora: 6:30 egész tábor: ébresztő, kurucz riadó tárogatón. 6:32 ó. egész tábor: ébresztő zene, 3 perces friss patlogó ritmusu induló, minden nap más népi zenei kincseiből. 6:35 egész tábor: reggeli torna, 10 perces tornazene minden nap más népi zenei kincseiből. 8 ó. egész tábor: időjelzés, időjárás jelentés, csak prognózis. 8:04 ó. egész tábor: napi program, a táborparancsnokság által elrendelt tevékenységek. 8:08 ó. altabörök: napi program. 13-13:45 ó. a közönség helyein: gramofon zene. 14 ó. egész tábor: tábornagyváltás körülm. 18-19 ó. a közönség helyein: váltott cserkészzenekarok ténzeje. 19:30-21:30 ó. altabörök: tábornökség közvetítése. 21:30 ó. egész tábor: ágyulovás az Aréna-térről, mely a tábornökség végét jelenti. 21:40 ó. egész tábor: kettős ágyulovás jelzi a tábornoki reflektorok kioltását. 22 ó. egész tábor: a Rákóczi induló jelzi a tábor zárást. 22:03 5 perces keresztül a hangos híradó megkéri a közönséget, hogy hangya el a táborokat. 22:30 ó. egész tábor: takaródó, Krasznahorka tárogató.

A ballillák augusztus 2-án érkeznek különvonattal és már részvételnek az ünnepélyes tábornagyváltáson. 3. án a kormányzó díszes kezelet között fogadják őket.

Az amerikai cserkészek több csoportban, 11-hajón indultak utnak a Jamboreera. Egy hajó már megérkezett, utasai Angliában szálltak partra.

A koppenhágai rádió leadóállomás augusztus 8-án félórás helyszíni közvetítést rendez a gödöllői világtriborból.

Tanuló fizetéssel, vagy teljes ellátsáallal felvétetik Mayer Kálmán fűszerkereskedőnél.

50%-os kedvezményrel lehet utazni Budapestre a máriazelli zarándoklat résztvevőinek. A Bibornok Hercegráprás Ut 1698/1923. számú engedélyével augusztus 10-én Országos Szentévi Zarándoklat indul Máriazellbe. Visszaérkezés augusztus 18-án. Valuta és utlevélmegszerzéséről a vezetéső gondoskodik. Lelki vezető: Gampel Béla majsajakabszállási lelkész. Visszajövet 1 napi tartózkodás Bécsben. A zarándoklat külön gyorsvonattal utazik. Résztvételi díj. II. osztályon 52 pengő III. osztályon 36 pengő, Budapest-Budapestig. Szabadjegyek érvényesek. Érdeklődni lehet Borsy István technikai vezetőnél, Budapest IX. Üllői-ut 115. sz. aki válaszbélyeg beküldése esetén részletes programot és az utazási kedvezményekhez szükséges igazolványt 1.60 p. ellenében megküldi.

A legtöbb szülő, aki iskolába, internátusba készülni adni gyermekét, tájékozatlan, hogy milyen iskolatípus választson, hol helyezze el legjobban gyermekét? A most megjelent „Tanintézetek, Internátusok Tájékoztató Címűtára” könnyíti a szülőök gondját, amikor eligazítja őket a kérdések, nevek, címek utvesződjében. A rendkívül ügyesen összeállított könyvecskét eddig 9.000 szülő kérte és a kiadó: Erdős József közlismert hirdetősi rojnya (Budapest, Teréz-körút 35) bárkinek ingyen küldi meg 20 fillér portóköltség megtérítése ellenében.

Botrányba fulladt a Független Kisgazda Párt gyűlése Bocárlapujtón. A Független Kisgazda Pártnak bocárlapujtói, „helyi” vezetőségének tagjai népgyűlést hírdettek folyó évi július hó 9-ére, amelyre a Kisgazda Párt országos vezetésének, Eckhardt Tibor országgyűlési képviselőnek és 11 szónoknak, köztük Erdélyi Aladár, Andaházy-Kasnya és Ullein Ferenc képviselőknek s több megyebeli birtokosnak részvételét harangozták be szélteben-hosszában. Az érdeklődők már csak a bejelentett szónokok iránti merő kíváncsiságból is — néhány százan a gyűlés helyén összevándoroltak — de a legtöbbje az egységessé párt buzakalásával a gomblyukában. A hetekelőtt meghirdetett gyűlés azonban teljes botrányba fulladt, mivel a bejelentett összes szónokok a legkülönbözőbb utakon kivétel nélkül valamennyien „autódelekt” kaptak. A helyzet megmentésére Török Gáspár kisgazda kérte egy ismeretlen „német” nevű, állítólag valamilyen szervező titkár meghallgatását, azonban a várralann beugrott szónok, akit senki nem ismert s aki messziről jött, alig tudta beszédt megartani, mivel a félrevezetett hallgatóság mind hangosabban és hangosabban adott kifejezést nemtelésének. A feligatott kedélyek már-már teltelességre hajlottak, úgy, hogy a karhatalomnak kellett a „helyi” vezetőséget megvédenie az esetleges inzultusoktól. A kisgázdától úgy földmívelői jellegre, mint egyéniségi tekintetben merőben távol álló ujjabb „szónokok” szürke mondkája s végül Török Gáspár kisgazdának a vezérek távolmaradását kimenteni akaró és a teljes fiaskót beismertó kijelentései merítették ki a nagy garral meghirdetett gyűlés sávány napirendjét. Szenvedélyes kiakadások hangzottak el a hallgatóság köréből, főleg Török Gáspár ellen, aki a botrányba fulladt gyűlésnek állítólag értelmi szerzője volt.

Jó jövédelmet állandó állás mellett biztosíthat magának az, aki hajlandó egy nélkülözhetetlen használati tárgynak kedvező fizetési feltételek révén megkönynyított eladásával foglalkozni. Magas jutalék. Ajánlatok az eddigi tevékenység és referenciák megjelölésével „A. K.” jelíre, e lap kiadóhivatalába.

Keresünk jó karban levő, használt harmóniumot késpéznymegvételre. Cim a kiadóban.

Sálgótárjáni Jónás-telepi Ilona ut 4 sz. alatti két szoba konyhas verendás lakás gyümölcsöskerttel, elkölözés miatt, olcsón eladó.

Eladó. A gimnázium I. osztályában használt tankönyvek olcsó áron eladók. Cim a kiadóban.

Sálgótárján megyei város polgármesteri hivatalától.

7571/1933.

Dr. Förster Kálmán alapítvány 1932/1933 évi kamatainak odaítélése.

Hirdetmény.

A dr. Förster Kálmán 4000 pengős alapítvány évi kamatára pályázatot hírdetek.

A kamatokra pályázhat minden sálgótárjáni szegény, korra, nemre és valásra való tekintet nélkül.

A segély iránti bélyegmentes kéréseket f. évi augusztus 15-ig írásban, vagy szóban a város főjegyzőjénél lehet előterjeszteni.

Sálgótárján, 1933 július 15.

A polgármester helyett

Dr. Istók

főjegyző h.

1933—571 vh. szám.

Arverési hirdetmény.

Dr. Gaitén Sándor ügyvéd által képviselt Unió Olaj Gépzár és Vagyipari gyár rt. javára 952 83 P tőke és több követelés és járuléka erejéig a starjáni kir. járásbíróaság 1932 évi 689 sz. végzésével elrendelt kiigeltetés folytán végrehajtást szenn. lakásán, üléstében Somokújluban leendő megtartására határidőül 1933. évi augusztus hó 1 napjának délelőtti 11 órájára tűzték ki, amikor a bíróság lefoglalt traktor, tehén és egyéb ingóságokat a legbübbet igérőnek késpéznzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is — de a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kiküldési ára egyezer pengőnél felül van, az 5610—931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kiküldési ár egytizedrészt bántapénztul letezik.

Dr. Varga Kálmán ügyv. ált. képvis. Kovács Gyula javára 673 65 P és jár. Dr. Kovács Lajos ügyv. ált. képvis. Nográd és Hont vármegyék Mezőgazdasági Hitelezőkezeztet javára 754 P és jár. Dr. Földesi Kálmán ügyv. ált. képvis. Gazdák Biztosító Szövetkezeztet javára 1481 30 P és jár.

Sálgótárján, 1933. évi június hó 30-án.

Török Gyula

kir. bír. végrehajtó, mint bírósági kiküldött.

1933—574 vht. szám.

Arverési hirdetmény.

Dr. Gaitén Sándor ügyvéd által képviselt Unió Olaj Gépzár és Vagyipari gyár rt. javára 337 81 P tőke és több követelés és járuléka erejéig a bpesti közp. kir. járásbíróaság 1932 évi 417674 sz. végzésével elrendelt kiigeltetés folytán végrehajtást szenn. lakásán, üléstében Somokújluban leendő megtartására határidőül 1933. évi augusztus hó 1 napjának délelőtti 11 órájára tűzték ki, amikor a bíróság lefoglalt traktor, tehén és egyéb ingóságokat a legbübbet igérőnek késpéznzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is — de a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kiküldési ára egyezer pengőnél felül van, az 5610—931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kiküldési ár egytizedrészt bántapénztul letezik.

Dr. Szalvendi Ödön ügyv. ált. képvis. Kretsch Sándor javára 186 80 P és jár. Dr. Tibur Sándor ügyv. ált. képvis. Friedmann Testvérek javára 220 P és jár. Dr. Varga Kálmán ügyv. ált. képvis. Kovács Gyula javára 673 65 P és jár. Dr. Kovács Lajos ügyv. ált. képvis. Nográd és Hont vármegyék Körzeti Mezőgazdasági Hitelezőkezeztet javára 754 P és jár. Dr. Földesi Kálmán ügyv. ált. képvis. Gazdák Biztosító Szövetkezeztet javára 1481 30 P és jár.

Sálgótárján, 1933 évi június hó 30-án.

Török Gyula

kir. bír. végrehajtó, mint bírósági kiküldött.

1933—556 vh. szám.

Arverési hirdetmény.

Dr. Láng Lajos ügyvéd által képviselt Nemzetközi Gépkereskedelmi rt. javára 9000 P tőke és több követelés és járuléka erejéig a bpesti kir. törvényszék 1931 évi 16 P 45794 sz. végzésével elrendelt kiigeltetés folytán végrehajtást szenn. lakásán, üléstében Cereden leendő megtartására határidőül 1933 évi augusztus hó 11 napjának délelőtti 4 órájára tűzték ki, amikor a bíróság lefoglalt cséplőgép, cséplőszekrény és egyéb ingóságokat a legbübbet igérőnek késpéznzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is — de a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kiküldési ára egyezer pengőnél felül van, az 5610—931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kiküldési ár egytizedrészt bántapénztul letezik.

Sálgótárján, 1933 évi július hó 3-án.

Török Gyula

kir. bír. végrehajtó, mint bírósági kiküldött.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

1 jegy 2 személyre érvényes! 29 Sz. 30 V.

Julius 22-én szombaton este 7 és 9 órakor 23-án vasárnap d. u. 5, 7 és 9 órakor

A HUSZÁRMEYASSZONY

Fősz. Gretl Theimer, Verebes Ernő, W. Fálterer és Hans Junkermann. — Kiegészítésül: Hármán egy ellen. — Magyar híradó

szombaton este 7, 9, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órákor.